

Funktionsrätt Västerbotten

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2021

Funktionsrätt Västerbottens uppdrag är samarbete, samverkan och opinionsbildning. Genom Funktionsrätt arbetar 34 av Västerbottens funktionshinder- och patientföreningar tillsammans för att förbättra och förändra samhället och hälso- och sjukvården till förmån för de grupper vi företräder.

Innehållsförteckning

Föreningarna som bildar Funktionsrätt Västerbotten är:.....	2
Styrelsen	3
Firmatecknare.....	4
Revisorer	4
Valberedning	4
Verksamhet 2021.....	5
Årsmöte	5
Ordförandemöten	5
Samverkan med Funktionsrätt på lokalnivå samt med övrig lokal funktionshinderrörelse ...	6
Samverkan med Funktionsrätt på riksnivå.	6
Mötesplats Funktionsrätt i Norrland	6
Samverkansmöten för förtroendevalda till samverkan.....	6
Samverkansmötet samtalsforum	7
Utbildningsgruppen	7
Nätverk unga vuxna	9
Samforma	10
ABF Västerbotten.....	11
Kansliet.....	11
Ekonomisk redovisning.....	13
.....	13
Ekonomisk analys 2021	15
Revisionsberättelse 2021	16
Samverkansforum och samråd samt projekt och referensgrupper.	17
Samverkan med Region Västerbotten	17
Hela Västerbotten – Utveckla samverkan inom regional utveckling	17
Funktionsrättsrörelsens forum för samverkan och samråd	18
Projekt	19
Remissvar	23
Slutord	24

Föreningarna som bildar Funktionsrätt Västerbotten är:

1. Västerbottens Astma- och Allergiföreningen
2. Blodsjukas förening vid Norrlands Universitetssjukhus
3. Bröstcancerföreningen Västerbotten
4. Celiakiföreningen i Västerbottens län
5. Cystisk Fibros Västerbotten
6. Diabetesföreningen i Västerbottens län
7. Elöverkänsligas förening i Västerbottens län
8. Epilepsiföreningen i Västerbottens Län
9. Förbundet Blödarsjuka i Sverige, Norra regionen
10. Förbundet Funktionshindrade med Läs- och Skrivsvårigheter Västerbotten
11. Autism och aspergerföreningen Västerbotten
12. FSDB Västerbotten - Föreningen Sveriges DövBlinda i Västerbotten
13. Glaukomföreningen Västerbotten
14. Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft i Västerbotten
15. Hjärnkoll Västerbotten
16. Hjärtebarnsfonden Norr
17. Hörselskadades distrikt i Västerbottens län - HRF
18. ILCO Tarm-, uro- och stomiförbundet Västerbottens länsförening
19. För barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning (FUB Västerbotten)
20. RBU Västerbotten – Rörelsehindrade barn och ungdomar
21. Mag- och tarmföreningen i Västerbotten
22. Neuroförbundet Västerbotten
23. Njurförening i Västerbotten
24. Parasport Västerbotten
25. Parkinson Västerbotten
26. Prostatacancerföreningen i Västerbotten - PIV
27. Psoriasisförbundet Västerbottens län
28. Reumatikerdistriktet Västerbotten
29. Riksförbundet för social och mental hälsa i Västerbotten
30. RME Norr – Riksförbundet för ME-patienter
31. Västerbottens läns Afasiförening

32. Västerbottens läns Strokeförening
33. Sköldkörtelförbundet Västerbotten
34. Tandhälsöförbundet Västerbotten
35. DHR Västerbotten
36. Downföreningen Västerbotten

Styrelsen

Styrelsen är Funktionsrätt Västerbottens verkställande nivå, samt beredande nivå till årsmötet. Styrelsen ansvarar inför årsmötet för samarbetsorganisationens förvaltning och ekonomi och leder den löpande verksamhet och får inom de ramar som årsmötet beslutar, fatta nödvändiga beslut och företräda Funktionsrätt Västerbotten. Funktionsrätt Västerbottens styrelse har genomfört sju styrelsemöten under 2021.

Ordinarie

Kjell-Åke Nilsson

Ordförande

Ansvarsområden är hälso- och sjukvårdsfrågor.

Abbas Haghjo

Vice ordförande

Ansvarsområden är mänskliga rättigheter och socialförsäkring.

Sofie Edberg

Ledamot

Ansvarsområden är tillgänglighet och ungdomsfrågor.

Sophie Karlsson

Ledamot

Ansvarsområden är mänskliga rättigheter och socialförsäkring.

Gunilla Janzén

Ledamot

Ansvarsområden är hälso- och sjukvårdsfrågor.

Sven-Olov Edvinsson

Ledamot och studieorganisatör

Ansvarsområden är hälso- och sjukvårdsfrågor.

Kjell Thelberg

Ledamot

Ansvarsområde är folkhälsa

Ersättare

Emma Isaksson

Ersättare

Ansvarsområde är ungdomsfrågor och tillgänglighet.

Camilla Ström

Ersättare

-

Pernilla Abrahamsson

Ersättare

Ansvarsområden är diskriminering, tillgänglighet och ungdomsfrågor.

Ej beslutande

Martin Vikgren

Regionchef, föredragande och sammankallande.

Firmatecknare

Styrelsen tecknar föreningen samt minst två av följande personer, Kjell-Åke Nilsson (*Ordförande*), Abbas Haghjo (*Vice ordförande*) och Martin Vikgren (*Regionchef*).

Revisorer

Revisorer för räkenskapsåret 2021 har varit Ulla Löfgren och Lars-Owe Åhden med Britt Lundqvist och Solveig Grubbström som ersättare.

Valberedning

Valberedning för räkenskapsåret har varit Maria Holmgren (sammankallande), Katharina Eriksson, Birgitta Israelsson Lindholm och Anders Jonsson.

Verksamhet 2021

Genom Funktionsrätt Västerbotten samverkar majoriteten av Västerbottens länsföreningar och länsförbund som företräder funktionsnedsatta, funktionshindrade, patienter och deras anhöriga och närstående under begreppet funktionsrätt. Vår vision och målsättningen är ett samhälle för alla människor som präglas av rättigheter och respekt för olikheter och likheter. Vi arbetar intressepolitiskt för en stark demokrati där alla grundläggande faktorer är viktiga med människan i fokus. Vi gör det genom samverkan, samordning och påverkande opinionsbildning.

2021 blev, precis som 2020, ett år av anpassning till ett virus som slog hårt mot framför allt våra äldre men också kroniskt sjuka. Vi, Funktionsrätt Västerbotten, är en del av civilsamhället som samlar medborgare under ett mål och syfte och vi har påverkats enormt mycket att inte kunna träffas och ge varandra stöd. Trots detta så har den intressepolitiska aktiviteten varit stor, större än vanligt till och med, och vi har tagit ansvar för vår roll i samhällsutvecklingen i demokratin. Vår kunskap och kompetens efterfrågades som aldrig förr och mycket tack vare vårt långa och ihärdiga arbete för samverkan, samsyn och respekt för rättigheter i en stark demokrati. Vi ser också att vi närmar oss taket för vår fysiska förmåga att delta aktivt och ser därför ett ökat behov av att samarbeta internt men också fler källor för finansiering. Under året som gått mycket av arbetet präglats av att kapacitetshöja Västerbottens förmåga att arbeta för männiorätt. Några exempel på aktiviteter är möten med de politiska partierna i Västerbotten, föreläst på delaktighetsveckan, föreläst och suttit i paneldebatt under Västerbottens ledningsseminarium och bidragit till uppbyggnaden av Forum för folkhälsa i Västerbotten.

Årsmöte

Lördagen den 8 maj höll Funktionsrätt Västerbotten sitt årsmöte och denna gång digitalt med anledningen av covid-19 och de restriktioner som råder. Ombuden från de 36 medlemsföreningarna ägnade eftermiddagen till sedvanliga årsmöteshandlingar och styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Ordförande vid årsmötet var Richard Carstedt, Regionala utvecklingsnämndens ordförande vid Region Västerbotten. Sekreterare vid mötet var Sonja Boman Nilsson.

Vid årsmötet valdes Kjell-Åke Nilsson till ordförande i ett fyllnadsval på ett år. Sven-Olov Edvinsson (Glaukomföreningen Västerbotten), Gunilla Janzén (Neuroförbundet i Västerbotten) och Kjell Thelberg (Parasport Västerbotten) valdes samtliga till ordinarie ledamöter för två år framåt. Emma Isaksson (RBU Västerbotten), Pernilla Abrahamsson (Astma- och allergiföreningen i Västerbotten) och Camilla Ström (Autism- och aspergerföreningen Västerbotten) valdes till ersättare i styrelsen för ett år.

Styrelseledamöter på sittande mandat i ytterligare ett år var Abbas Haghjo (FUB Västerbotten), Sofie Edberg (Reumatikerföreningen i Västerbotten) och Sophie Karlsson (Reumatikerföreningen i Västerbotten).

Vid mötet beslutade våra medlemmar, tillika ägare, att bevilja DHR Västerbotten och Downföreningen Västerbotten medlemskap i Funktionsrätt Västerbotten.

Ordförandemöten

Ordförandemötena samlar representanter från Funktionsrätt Västerbottens medlemsföreningar för att organisera och diskutera gemensamma frågor för samarbete och samverkan. Styrelsen

och kansliet att ytterligare stärka samarbetet och skapa mer intressanta och utvecklande möten. Under 2021 genomfördes två ordförandemöten (Ett ställdes in) och behandlade ämnen som Regionala samverkansstrukturer, pågående och framtida projekt, primärvård, organisationsförändring, etc.

Genomsnittlig närvaro:

2011: 13,5 personer	2012: 14,25 personer
2013: 17,3 personer	2014: 21,5 personer
2015: 19,2 personer	2016: 19 personer
2017: 23 personer	2018: 23 personer
2019: 20 personer	2020: 26 personer
2021: 25 personer	

Samverkan med Funktionsrätt på lokalnivå samt med övrig lokal funktionshinderrörelse

Funktionsrätt Västerbotten samverkar med lokala funktionsrättsorganisationer i flera olika former genom utbildningar, samverkansforum samt projekt.

Utöver detta arrangerar vi gemensamma möten mellan lokala föreningar i Västerbotten för att bidra till mer samarbete. Under pandemin har dessa möten inte genomförts.

Samverkan med Funktionsrätt på riksnivå.

Vi har regelbunden kontakt med Funktionsrätt Sverige för att hitta synergier mellan den regionala/lokala nivån och den nationella. Samarbetet innebär deltagande i möten och utbildningsinsatser, stöd i projektsatsningar och utbyte av erfarenheter och strategier för intressepolitiskt arbete.

Trenden från 2020 med mer kontakt organisationerna emellan har fortsatt under 2021. Vi har sällan haft så många utbyten och samarbetsytor med riksorganisationen trots att den ordinarie länsträffen en gång per år även ställdes in 2021.

Mötesplats Funktionsrätt i Norrland

2021 tog Funktionsrätt Västerbotten initiativ att samla Funktionsrätts fyra nordligaste länsorganisationer för att stärka relationen och samarbetsytor. Mötet ägde rum i maj och var digitalt. Vi diskuterade God och Nära vård och funktionsrättigheter. Mötesformen bestämdes bli permanent och ska ske en gång per år.

Funktionsrätt Sveriges länsträff

Inställt under 2021.

LIF – De forskande läkemedelsföretagen

Inställt under 2021.

Samverkansmöten för förtroendevalda till samverkan

Fyra gånger under 2021 har Funktionsrätt Västerbotten arrangerat möten för samtliga representanter från samverkansforumen och samråden på länsnivå i Västerbotten. Syftet med mötena är att fortsätta utveckla våra forum och hitta ”nya” vägar att samverka och påverka. Mötesformen är ett forum att lyfta goda och mindre goda exempel samt att

kompetensutveckla våra förtroendevalda och representanter från våra medlemmar. Under 2021 tog vi bland annat upp glädje och ork i intressepolitiskt arbete, framtida organisation, en flexibel omvärld som ställer andra krav, nationell funktionshinderpolitik, projektet stärkt samverkan för mänskliga rättigheter, etc.

Vi anordnade även en gemensam dag för styrelsen, förtroendevalda till samverkan och kansliet för att diskutera organisationsförändringar och vår egen framtid.

Samverkansmötet samtalsforum

Efter önskemål från förtroendevalda till samverkan om ett inofficiellt diskussionsforum upprättades under hösten samverkansformen Samtalsforum. Denna mötesform syftar till att ge möjlighet till deltagaren att dela med sig av sitt föreningsaktiva liv.

Målet med mötesformen är att låta deltagarnas erfarenheter och frågeställningar bli till idéer, motivation och stöd för att på detta sätt bibehålla det ideella engagemanget i längden.

Den enskilda individen är här i fokus, och vid varje tillfälle erbjuds flera olika samtalsämnen att välja mellan. Denna mötesform ger utrymme till den enskilde att lyfta personliga upplevelser och frågeställningar som inte inryms i andra samverkansmöten.

Under hösten arrangerades två möten med i snitt 15,5 deltagare per möte. Dessa tillfällen samtalades kring frågorna “Hur företräder vi bäst våra föreningar”, “Hur får vi fler medlemmar i våra respektive föreningar att bli aktiva”, “Taktiska metoder i möten med makthavare” och “Vad är effektiva sätt att driva intressepolitik på”.

Utbildningsgruppen

Utbildningsgruppen är en arbetsgrupp som i huvudsak handlar om föreningsgemensamma utbildningar. I utbildningsplaneringen samarbetar Funktionsrätt mycket nära med ABF Västerbotten och Medlefors folkhögskola. Aktiviteter som genomförs lokalt sker i samarbete med lokala samarbetsorgan.

Studiecirkel om konventionen

Samtalen kring vad som står i konventionen, som Sverige skrivit under och ratificerat, kopplat till hur vårt samhälle ser ut och är idag ger insikter och väcker intresse att ta reda på hur jobbas det lokalt, regionalt och nationellt för att förverkliga Funktionsrättskonventionens intentioner i samhället och lagstiftningen.

Cirkeln startade våren med att bjuda in, Mia Ahlgren, Funktionsrätt Sverige den 16 mars 2021. Tillsammans pratade vi om arbetet med att förverkliga Funktionsrättskonventionens intentioner i samhället och lagstiftningen.

Hur går det tycker Funktionsrätt Sverige?

Hur ser det pågående arbetet ut på riksdagsnivå?

Hur länge kan det dröja innan Funktionsrättskonventionen gör barnrättskonventionen sällskap i svensk lagstiftning?

Vad behövs för att det ska bli verklighet?

Planen var sedan att bjuda in Kenneth Andersson, regionpolitiker i Västerbotten och Sophie Karlsson, ledamot i Funktionsrätt Västerbotten styrelse, för att få prata tillsammans om hur

arbetet med att förverkliga Funktionsrättskonventionens intentioner i samhället och lagstiftningen går på det regionala planet. Tyvärr hittade vi inget datum som passade oss alla.

Workshop för att lyfta ungdomsperspektivet

20 april 2021 bjöd Funktionsrätt Västerbotten in ungdomar/unga vuxna med normbrytande funktionalitet/ funktionsnedsättning för att tillsammans prata om hur Funktionsrätt som organisation på ett kraftfullare sätt ska lyfta ungdoms/unga vuxna perspektivet i vårt påverkansarbete för ett samhälle med full delaktighet.

Utifrån workshopen blev nästa steg att bjuda in till digitala träffar om ämnen som:

- Assistans/Att leva med stöd
- Utbildning
- Flytta hemifrån
- Närhet, kärlek och relationer
- Fritid

Digital styrelseutbildning med fokus på arbetet i en styrelse

Den digitala styrelseutbildningen var uppdelad på tre tillfällen med fokus på arbetet i en styrelse. Vi träffades klockan 18.00-20.00 på Zoom den 4 maj, 11 maj och 18 maj 2021

Ledder utbildningen gjorde Rickard Pettersson, ABF. Han använde sig av boken Ledarskap i idéburna organisationer och pratade om att det är vi, idéburna organisationer som är demokratins förkämpar. De olika funktionerna i styrelsen vävdes på ett fint och naturligt sätt in i samtalet under träffarna.

Utbildningen skedde i folkbildningens anda vilket innebär att deltagarna har ett stort inflytande på innehållet och vad vi la mest tid på.

Det blev givande resonemang och samtal om bland annat att styrelsen är ledare för föreningen, ser vi oss själva som ledare? Demokrati, delaktighet, var befinner sig föreningen på livskurvan? Hur når vi fler medlemmar? Hur hanterar vi konflikter i styrelsen? Hur lyfter vi känsliga frågor?

Gruppen tyckte att utbildningen ska vara återkommande för nya i styrelser

Medverkan på Umepride 2021

1 oktober 2021 presenterade Umepride tillsammans med oss en streamad dialog med namnet , Kåt, glad och tacksam - Hur många normer orkar en bryta?

Frida Myrsten och Camilla Björnehall medverkade för andra året i rad. I år hade de med sig Hans-Ola Stenlund som samtalspartner och moderator.

Tillsammans resonerade de om vad händer om en inte är en kåt, glad och tacksam funkis? Om att bryta normer, om att tillhöra en minoritet och om strävan efter att uppfylla normer. Det är dags att alliera sig för en tydligare och starkare röst. "Vi och dom" ska bli ett "Oss" För att detta ska kunna ske behövs samtal.

Samtalet sändes på Umeprides facebook-sida och Youtube-kanal och finns ännu kvar. Om du vill se/höra på samtalet så hittar du en länk till det på Funktionsrätt Västerbottens Facebook-sida.

Digital återträff med vårens styrelseutbildning

Den 30 november samlades vi igen tillsammans med ledaren Rickard Pettersson, ABF och pratade styrelsearbete och demokrati. Påminde oss om att vi är demokratins förkämpar

Informationskafé

Under 2021 har utbildningsgruppen fortsatt att bjuda in till återkommande informationskafé med gäster som på ett eller annat sätt lyfter upp funktionshinderfrågor. Kaféet är öppet för alla och är ett forum för samtal och dialog. 2021 blev ännu ett år i sällskap av Coronaviruset så kaféerna blev fortsatt digitala via plattformarna Zoom och Teams.

Årets program innehöll föreläsningarna:

- Att leva med elöverkänslighet, Ulla Eriksson Elöverkänsligas förening i Västerbotten
- Tillgänglig fritid, Kjell Thelberg, Parasport Västerbotten, Christer Thomasson, Fritidsbanken Umeå och Paavo Lundqvist, Stora stenen, Överboda
- Respekt för rättigheter - Funktionsrättskonventionens väg till att en dag bli en del av svensk lagstiftning ?, Diana Chafik, Funktionsrätt Sverige

Sedan kaféerna blev digitala har vi sett att det är fler personer som deltar och att de finns spridda i länet. De digitala mötena ökar i många fall tillgängligheten och möjligheten för fler att delta oavsett var du bor.

Utsedda representanter:

- Christina Hedström, Funktionsrätt Västerbottens representant i ABF Västerbottens styrelse
- Katharina Eriksson, ABF Västerbotten
- Maria Holmgren, Funktionsrätt Umeå
- Camilla Björnehall, Kommunikatör, Funktionsrätt Västerbotten

Nätverk unga vuxna

Syftet med Nätverk Unga vuxna är att skapa möjligheter att diskutera och utbyta tankar med varandra. Nätverket arbetar för att stödja varandra och att visa på samhällets möjligheter. Strävan är också att vara dialogpartner i samtal och diskussioner kring frågor som påverkar vardagen för personer med funktionsnedsättningar.

15 september 2021 bjöd nätverket in till den första digitala träffen som spånats fram under workshopen för att lyfta ungdomsperspektivet. Assistans/Att leva med stöd. Sophie Karlsson gästade oss i sin roll som ordförande för organisationen Intressegruppen för assistansberättigade (IfA) och tillsammans pratar vi om att leva med stöd.

Sophie tipsade också om

vad en ska tänka på kring att ansöka om Personlig assistans.

Vad en ska tänka på när en har personlig assistans och ska flytta hemifrån

Hur en får till stödet så det passar det liv en vill leva.

Det planerades också för träffen om utbildning med besök av Carina Sandberg, samordnare för studenter med funktionsnedsättning på Umeå Universitet. Där Carina skulle berätta om vilket stöd som finns för studenter med funktionsnedsättning och hur de jobbar för att forma det bästa stödet för studenten men vi bestämde att flytta fram den närmare vårens ansökningsdatum för utbildningar vid universitetet.

För planeringen står Frida Gustafsson, RBU Camilla Björnehall, Funktionsrätt Västerbotten och Katharina Eriksson, ABF Västerbotten.

Bloggen Normiologi

De personer som är mest aktiva i nätverket i dagsläget är personer som hellre pratar än skriver. Därför har vår blogg Normiologi inte fått några nya inlägg under en period men vi ser den fortfarande som en viktig del av Nätverk unga vuxna. Genom Normiologi synliggörs livet med funktionsnedsättning, läsarna får inblick i våra medlemmars vardag och påverkar läsarnas vardag medvetet eller omedvetet. Tanken är att framåt synliggöra Normiologi mer för allmänhet, politiker och andra personer som har makt att påverka och förändra livsvillkoren för personer med funktionsnedsättning. En länk till Normiologi hittar du på Funktionsrätt Västerbottens hemsida.

Funkisliv utan filter – Om livet med funktionsnedsättning

Med podden Funkisliv utan filter – Om livet med funktionsnedsättning (webradio) vill Nätverk unga vuxna inspirera, våga sticka ut och nyansera den ofta stereotypa bilden av personer med funktionsnedsättning. Erik Nyström, Camilla Björnehall och Jonas Bergstedt pratar funktionshinderfrågor i syfte att påverka och synliggöra livet med funktionsnedsättning.

Coronapandemin har funnits med oss även 2021 och fortsatt haft stor påverkan på arbetet med podden. Vi har inte kunnat träffas fysiskt under stora delar av året och därför inte spelat in några avsnitt. Erik valde att minska det aktiva arbetet i podden och istället kom Frida Gustafsson, RBU in i teamet under hösten. Vi inledde också ett tätare samarbete med ABF Västerbotten kring produktionen. De kommer att redigera avsnitten åt oss framöver och avsnitten kommer att finnas på deras poddplattform som gör att vi också hamnar på Spotify och många andra streamingtjänster.

Representanter Nätverk unga vuxna:

- Camilla Björnehall   Kansliresurs/kontaktperson
- Linda Hellkvist   Hjärnkraft
- Jonas Bergstedt   Diabetesföreningen
- Frida Gustafsson   RBU
- Frida Myrsten

Samforma

Funktionsrätt Västerbotten är medlem i föreningen Samforma och Martin Vikgren är ledamot i styrelsen och vice ordförande. Samformas huvuduppdrag är att främja den idéburna sektorn i Norr- och Västerbotten genom att huvudsakligen arbeta med påverkansarbete, kunskapsspridning, kunskapsutveckling och omvärldsbevakning. Medlemskapet är till stor nytta för Funktionsrätt Västerbotten och erbjuder samarbeten och kontakter med civilsamhället i en bred bemärkelse och är forum att kraftsamlas inom och ytterligare lyfta mänskliga rättigheter och dess självklarhet i en frisk demokrati. Samforma fortsätter att utvecklas både genom fler medlemmar och även genom att ta och skapa plats för den idéburna sektorn i regional utveckling. Organisationen har just nu två anställda och har blivit en självklar plats och part för arbete med civilsamhällets förutsättningar som sektor.

ABF Västerbotten

Funktionsrätt Västerbotten är medlem i ABF Västerbotten och har en representant i dess styrelse. Under 2021 har samarbetet handlat om att lyfta demokratifrågan och stärka folkrörelserna. Årets verksamhet har genomförts digitalt med studiecirkel om funktionsrättskonventionen, styrelseutbildning, workshop för att lyfta ungdomsperspektivet i påverkansarbete samt informationscaféer som lyfter upp funktionshinderfrågor.

ABF Västerbotten vision är, med en radikal folkbildningsidé som grund, verka för ett samhälle befriat från alla former av förtryck och orättvisor, och som bejakar alla människors lika rätt att vara olika.

ABF Västerbotten har genomfört verksamhet som är kopplat till statens syften med folkbildningen:

- Stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin.
- Bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen.
- Bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- utbildningsnivån i samhället.
- Bidra till att bredda intresset för att öka delaktigheten i kulturlivet.
- Stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin.

Kansliet

Funktionsrätt Västerbottens Mariehemsvägen 7N i Umeå och har 10 medarbetare. Kansliets främsta uppgift är, precis som organisationen i stort, att vara en intressepolitisk kraft i Västerbotten för mänskliga rättigheter generellt och funktionsrätt specifikt. Arbetet innefattar bland annat att skapa och bidra till strukturer som gynnar samverkan för oss alla som enhet men även för enskilda föreningar såväl externt som internt. Bland kansliets främsta arbetsuppgifter finns service till föreningarna som bildar Funktionsrätt Västerbotten. Den service som erbjuds är bland annat lön- och ekonomiservice, nyttjande av gemensamma lokaler, kommunikation, arrangemang kring möten, konferenser, seminarium, utbildningar och föreläsningar.

Kansliet delar och samnyttjar lokalerna med den lokala funktionshinderrörelsen i Umeå. Funktionsrätt Västerbotten sköter all gemensam service inom lokalerna som lokalvård, IT, förbrukningsvaror, arbetsmiljön, lokalbokningar, gemensamma inköp, etcetera

2021 tog vid där 2020 slutade och präglades av pandemins effekter. Vi gick från cirka 700 fysiska möten per år i våra konferenslokaler till 0 möten per år. Personalen har till stor del arbetat hemifrån eller suttit i stängda kontor utan fysisk kontakt med kollegor eller föreningsmedlemmar. Vi har under stora delar av året hållt kansliet stängt för besök och alla möten har skett via digitala forum eller telefon. Detta har påverkat alla negativt. Mer för vissa än för andra och längtan efter ett mer normalt läge växte med tiden. De positiva effekterna i och med överflyttningen till digitala forum kvarstod under 2021 och öppnade upp en snabbare och mer effektiv värld för intressepolitiskt arbete.

Kansliet har arbetat med flertalet projekt, bland annat med skapandet av en funktionsrättsbyrå, Riva hinder, Stärkt samverkan för mänskliga rättigheter, Universellt utformad turism och flertalet utbildningsinsatser och konferenser. Kansliet har även lagt en stor del resurser på att fortsätta arbetet att förverkliga samverkansstrukturen för framtiden i samverkan med länets parter. Målsättningen har varit, och är fortfarande, att alla våra föreningar ska ha möjlighet att företräda sina medlemmar och att våra förtroendevalda ska få förutsättningar till samverkan på riktigt i länet. Under 2021 fick vi hälsa två nya medarbetare välkomna. Lina Nilsson som arbetar som verksamhetsutvecklare i projektet Universellt utformad turism i Västerbotten och Susanne Westerlund som arbetar som chefsassistent.

Ekonomisk redovisning

Resultatrapport 2021

FUNKTIONSRÄTT VÄSTERBOTTEN				
Organisationsnummer 894000-5153				
Resultatrapport för period: 2021-01-01 - 2021-12-31				
Konto	Benämning	Utfall	Budget 2021	Avvikelse
nr	Intäkter	2021-12-31		utf-budget
3010	Regionbidrag	1 757 583	1 842 100	- 84 517
3011	Lönebidrag AF	651 618	623 800	27 818
3105	Projekt: Stärkt samverkan	112 554	-	112 554
3110	Föreningservice	145 718	151 176	- 5 458
3130	Ekonomiservice	312 456	315 000	- 2 544
3003	FK Högriskskydd	1 492	-	1 492
3111	Hyra lokal	750	10 000	- 9 250
3900	Medlemsavgifter	3 600	20 910	- 17 310
	S:a Intäkter	2 985 771	2 962 986	22 785
				-
	Personalkostnader			-
7010	Löner	- 1 826 659	- 1 820 000	- 6 659
7512	Arbetsgivareavgift	- 526 553	- 471 000	- 55 553
7513	Avtalsförsäkringar KP Folksam	- 79 547	- 73 500	- 6 047
7514	Löneskuldförändring	- 16 745	-	- 16 745
7515	KFO Avgift	- 4 876	- 5 000	124
7516	Avtalsförsäkringar Collectum	- 43 691	- 53 499	9 808
7531	Löneskatt	- 27 734	- 30 800	3 066
7610	Utbildning/Konferans/Möte	- 5 369	- 5 000	- 369
7620	Personalvård(miljöätg)	- 13 788	- 16 000	2 212
	S:a Personalkostnader	-2 544 962	- 2 474 799	- 70 163
				-
	Lokal kostnader:			-
5011	Hyra	-	- 105 016	105 016
5013	Gemensamma kostnader	- 56 959	- 60 000	3 041
5014	Kaffemaskin	- 39 715	- 35 600	- 4 115
	S:a Lokal kostnader	- 96 674	- 200 616	103 942
				-
	Adminstration kostnader			-
6110	Kontorsmaterial	- 68 262	- 52 101	- 16 161
6111	Datasupport-underhåll	- 56 980	- 69 500	12 520
6211	Internet, mail	- 9 861	- 7 300	- 2 561
6221	Telefon	- 66 003	- 58 700	- 7 303
6252	Porto	- 24 060	- 23 000	- 1 060
6260	Bank och försäkring	- 2 818	- 3 500	682
	S:a Adminstration kostnader	- 227 984	- 214 101	- 13 883
				-
	Intressepolitik/samverkansarbete			-
6410	Arvode/ersättningar	- 28 612	- 12 000	- 16 612
6414	Ordförandemöte	- 15 450	- 15 000	- 450
6415	Årsmöte	- 986	- 10 000	9 014
6419	Representation/Gåvor	- 2 441	- 15 000	12 559
6421	Möten, utbildning, konferens	- 9 664	- 20 000	10 336
	S:a Intressepolitik/samverkan	- 57 153	- 72 000	14 847
				-
				-
	Total kostnader:	-2 926 773	- 2 961 516	34 743
				-
	REDOVISAT RESULTAT	58 998	1 470	57 528

Balansrapport 2021

FUNKTIONSRÄTT VÄSTERBOTTEN				
Organisations nummer: 894000-5153				
BALANSRAPPORT 20210101-20211231				
Konto				
nr	TILLGÅNGAR	IB 200101	Period	UB 201231
1510	Fordran: Kunder	249 795	52 693	302 488
1530	Fordran: Interim			-
1550	Fordran: Posten Brev	20 716	- 14 864	5 852
1630	Skattekonto	169 156	1 493	170 649
1631	Fordran : Skatteverket löneskatt	30 594	- 3 224	27 370
1680	Fordran: Kortfristiga fordringar	4 513	- 4 513	-
1700	Förutbetalda kostnader	27 168	- 13 839	13 329
1930	Swedbank 8420-23 700 44-3	1 971 246	44 437	2 015 682
	S:A TILLGÅNGAR	2 473 188	62 183	2 535 371
	EGET KAPITAL OCH SKULDER			
2010	Eget kapital	- 513 464	- 1 389	- 514 853
2099	Årets resultat	- 1 389	1 389	-
	S:A EGET KAPITAL	- 514 853		- 514 853
	SKULDER			
2440	Skuld: Leverantör	- 312 105	- 44	- 312 149
2796	Skuld: Projekt Nätverk Unga Vuxna	- 2 407	-	- 2 407
2910	Skuld: Nettolön utbetalningar	- 1 680	1 680	-
2920	Upplupna semesterlöneskuld	- 354 313	- 11 483	- 365 796
2921	Upplupna arb.givavg.sem.löner	- 97 718	- 5 262	- 102 980
2975	AF Stöd till personligt biträde (data)	- 96 076	7 375	- 88 701
2976	AF Stöd till personligt biträde (städ)	- 44 216	2 780	- 41 436
2981	AF Stöd till kommunikatör (resor)	- 78 445	- 13 487	- 91 932
2977	Förutbetalda medel: Projekt stärkt samverkan		-137 446	- 137 446
2978	Reserverade medel: Forskande föreläsningar	- 45 000	-	- 45 000
2979	Reserverade medel: Projekt	- 99 878	22 405	- 77 473
2982	Reserverade medel: Investeringar, teknik	- 231 599	70 510	- 161 089
2983	Reserverade medel: Samverkansbidrag	- 50 000	-	- 50 000
2984	Reserverade medel Neuro och Hjärnkraft	- 23 765	23 765	-
2985	Reserverade medel:Styrelse och personaldag	- 30 000	-	- 30 000
2986	Reserverade medel: Rekryteringar	- 150 973	20 619	- 130 354
2988	Reserverade medel: Intressepolitik/samverkan	- 17 000	-194 597	- 211 597
2989	Reserverade medel: Kompetensutv. personal	- 22 000	10 000	- 12 000
2990	Skuld: Interim (hyreskostnader)	- 301 160	200 000	- 101 160
	S:A SKULDER	-1 958 335	- 3 185	-1 961 520
	S:A SKULDER OCH EGET KAPITAL	-2 473 188	- 3 185	-2 476 373
	REDOVISAT RESULTAT	0	58 998	58 998

Ekonomisk analys 2021

Vi gick in i 2021 med erfarenhet från året innan hur pandemin påverkar verksamheten. Den intressepolitiska organisationen är mer effektiv och kan genomföra mer arbete till en väsentligt mindre kostnad medan det föreningsnära och gräsrotsnära arbetet inte kunde genomföras och ersättas med digitala lösningar. De minskade och ibland upphörda intäkterna kopplat till fysiska konferenser och möten i våra lokaler kompenseras av den väsentligt minskade kostnader kopplat till andra delar i verksamheten. Vi gick in i 2021 med goda ekonomiska förutsättningar och lämnar 2021 i ett likt läge och får därmed anses klarat året på ett tillfredsställande sätt. Vi har likvida medel så att vi kan finansiera idéer och utvecklingsarbete samtidigt som ordinarie verksamhet fortskrider. Under 2021 ökade intäkterna med anledning av projekt och kommer fortsätta öka under åren som följer.

De orosmoment som kan skapa problem i framtiden har inte förändrats från föregående år med lönebidragstak som inte skrivs upp årligen, organisationsbidragsregler som till viss del uppmuntrar slutenhet före öppenhet och samverkan. Den trend att samhällets utmaningar löses i samverkan ställer nya krav även på vår egna organisation. Vi behöver bli mer flexibla och reaktionssnabba utan att tappa gräsrotternas tankar, åsikter och drömmar om ett samhälle för alla. Att anpassa sig kommer öka våra kostnader och kräver därför åtgärder och ökat organisationsstöd.

Den samlade bedömningen är att vi har haft god ekonomisk hållning under 2021. Vi har haft god kontroll över vår ekonomi och skött den ansvarsfullt.

Revisionsberättelse 2021

FUNKTIONSRÄTT VÄSTERBOTTEN
ORG.NUMMER 894000-5153

Revisionsberättelse**Avseende period 20210101-20211231**

Undertecknade revisorer som utsetts att granska Funktionsrätt Västerbottens räkenskaper och styrelsens förvaltning, får härmed avge följande berättelse.

Vi har granskat räkenskaper, årsredovisning och styrelsens förvaltning för år 2021.

Granskning har utförts enligt god revisionsred.

Vi tillstyrker

Att balansräkningen och resultaträkningen fastställs.

Att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Umeå, 2022-03-11

Ulla Löfgren, revisor

Lars-Ove Åhden, revisor

Samverkansforum och samråd samt projekt och referensgrupper.

Genom samverkan och samråd är Funktionsrätt Västerbotten delaktig i utformningen och skapandet av samhället vi lever i och den vård och omsorg vi erhåller. I enlighet med FN:s konvention om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska nära samråd ske med de personer som lagstiftningen, riktlinjerna eller andra beslutsfattande processer omfattar. Samråd ska ske med de organisationer som företräder personerna för att säkerställa och främja fullt förverkligande av mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla människor utan något slag av diskriminering. I Regeringsformen står det bland annat att det allmänna ska verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och att det allmänna ska motverka alla former av diskriminering. Vidare ska den offentliga makten utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet.

Funktionsrätt Västerbotten samordnar funktionshinderrörelsen i Västerbottens samverkan och samråd och anordnar upp till fyra möten per år där rörelsens valda representanter träffas och diskuterar gemensamma frågor och byter erfarenheter och kunskap.

Samverkan med Region Västerbotten

Funktionsrätt Västerbotten tog under 2018 och 2019 fram och initierat ett förslag på hur strukturen för vår samverkan med Region Västerbotten bör se ut efter Västerbottens läns landsting och gamla Region Västerbotten fusioneras. Förslaget accepterades av Region Västerbotten och i samverkan med dem har arbete pågått för att bland annat skapa en gemensam arbetsordning som ska gälla för båda organisationerna i samverkan. Syftet med denna samverkansstruktur är att vår samverkan ska täcka in samtliga medlemsföreningars mål och syfte samtidigt ge Region Västerbotten möjlighet att utveckla sin verksamhet i samverkan med de människor som verksamheten berör och påverkar. Innan denna struktur skapades var det en stor del av våra medlemsföreningar och en stor del av landstingets verksamhet som inte samverkade med varandra vilket fortfarande är fallet trots förbättringar. Vidare skulle den nya strukturen och arbetsordningen skapa bättre kommunikation mellan olika former av forum och inom Funktionsrättsrörelsen och på så vis göra vår unika kompetens mer synlig och användbar i samhällsutvecklingen. Under 2021 har arbetet fortsatt tillsammans med regionen och fler och fler forum går från teori och idé till att skapas och bli verkliga. Vi har stärkt vår roll gällande utvecklingen av folkhälsoarbete i länet, god och nära vård samt anhöriga och närstående. Vi har även påbörjat ett omfattande arbete att vidareutveckla länets arbete för att hela Västerbotten ska bli ett samhälle för alla dess medborgare och gäster. Detta beskrivs mer under rubriken ”Hela Västerbotten – Utveckla samverkan inom regional utveckling”.

Hela Västerbotten – Utveckla samverkan inom regional utveckling.

Region Västerbotten har genom bildandet av region och fusionen mellan gamla Landstingen och gamla Region Västerbotten ett väsentligt större ansvarsområde än tidigare med bland annat en samordnande roll för arbetsmarknad, tillgängliga städer, tillgänglig turism, skolmiljö och utbildning, etc. Vi har under många år förespråkade en tydlig roll där samverkan mellan alla nivåer och alla ansvariga behövs för att våra medlemmars liv en dag ska innehålla likvärdiga möjligheter. Funktionsrätt Västerbotten och Region Västerbotten diskuterade under

2020 hur vi ska möjliggöra medborgarnas, alltså våra föreningar och dess medlemmar, inflytande i de demokratiska processerna som formar bland annat våra barns skolmiljö, våra städer och vår arbetsmarknad. Funktionsrätt Västerbotten har varit aktiv part i framtagandet av RUS 2020-2030, införandet av tjänsteman inom Regional utveckling på området funktionsrätt, tvärsektoriella samverkansstrukturer, etc. Under 2021 har detta arbete fördjupats ytterligare genom bland annat projektet Stärkt samverkan för mänskliga rättigheter i Västerbottens som ägs av Region Västerbotten och Funktionsrätt Västerbotten. Trenden i samhället är att fler och fler frågor kräver samverkan för att genomföras och bli verklighet. Vi når inte längre gällande människorätten än vår förmåga att samverka och verkställa som en samhällelig enhet. Funktionsrätt Västerbotten deltar aktivt i att forma en mer flexibel och, för människans rättigheter, en mer pricksäker ledning och styrning av Västerbotten. Vi ser en positiv trend på regional nivå där vår kunskap och erfarenhet efterfrågas i mycket större utsträckning. Vi har nått en nivå där vi inte kan motsvara den efterfråga som finns och behöver prioritera. Styrelsen har utsett en arbetsgrupp för att se över vår intressepolitiska förmåga och vilja för framtiden och hur vi ska samverka effektivt för våra medlemmars rättigheter.

Funktionsrättsrörelsens forum för samverkan och samråd

Nedan listas de samverkans- och samrådsforum där funktionshinder och patientrörelsen är aktiva idag i Västerbotten. Många har regelbunden samverkan och några är under uppbyggnad. För tillfället arbetar vi mitt emellan den gamla och nya strukturen för samverkan. Utöver den lista nedan pågår många samverkansforum och samråd mellan en enskild förening och verksamhet. Vidare pågår ej regelbunden samverkan utifrån vissa ämnesområden med andra myndigheter som exempelvis länsstyrelsen kring exempelvis folkhälsa som inte heller listas nedan.

- Samrådet/samverkansforumet med utskottet funktionshinder och samverkan, Region Västerbotten
- Regionala samverkansstrukturen för länets kommuner och Region Västerbotten (under uppbyggnad med start 2022)
- Resegruppen (planeras bli inkluderad inom Regionala samverkansstrukturen)
- Hjälpmedelsgruppen (planeras bli inkluderad inom Regionala samverkansstrukturen)
- Försäkringskassan (ej aktivt på Försäkringskassans önskan om att ej delta i samverkan med funktionshinder- och patientrörelsen)
- Arbetsförmedlingen (ej aktivt)
- Hjälpmedelsgruppen (planeras bli inkluderad inom Regionala samverkansstrukturen)
- Primärvård (planeras bli inkluderad inom Regionala samverkansstrukturen)
- God och nära vård, Region Västerbotten
- Anhörig-/närståendeforum, Region Västerbotten
- Barn- och ungdomshabilitering, Region Västerbotten (inaktivt under 2021)
- Neuro-, huvud- och halscentrum, Region Västerbotten
- Hörselvården, Region Västerbotten
- Tolkverksamheten, Region Västerbotten
- Psykiatricentrum, Region Västerbotten
- Cancercentrum, Region Västerbotten
- Centrum för funktionshinderstudier, Umeå universitet

- Nätverket för mänskliga rättigheter, Länsstyrelsen

Projekt

Riva hinder

2021 års upplaga av konferensen Riva hinder blev även detta år digital. Tre websända föreläsningar på temat våld i nära relationer, uppdelade på tre olika datum. Deltagarna kunde välja att vara med på en eller flera webbsändningar. Alla sändningar teckenspråktolkades

Riva hinder är ett samarbete mellan Länsstyrelsen Västerbotten, Region Västerbotten, kvinno-tjejjouren i Umeå, Brottsoffermyndigheten, Umeå kommun och Funktionsrätt Västerbotten. Med konferensen, som arrangerades för sjätte året i rad, vill vi tillsammans sätta strålkastarljuset på våld mot och utsatthet för personer med funktionsnedsättning.

Antal deltagare under höstens tre tillfällen:

14 oktober: Rättsväsendets bemötande av brottsutsatta barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF)

Katrin Lainpelto är jurist och verksam vid Barnrättscentrum, Stockholms universitet.

Kompetensutveckling rörande neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) inom Polisen
Jenni Pers Dahlqvist är gruppchef på ungdomsgruppen i Lokalpolisområde Järva.

Johnny Rodin är verksamhetsutvecklare vid utbildningsenheten inom Polismyndigheten.

Antal anmälda: 304 personer

21 oktober: Irisprojektet

Linn Fröjdendahl och Malin Meissner är projektledare för Irisprojektet som syftar till att anpassa Stockholms tjejjours verksamhet för tjejer och kvinnor med neuropsykiatriska funktionsvariationer (NPF). Arbetet grundar sig på över 1000 insamlade berättelser från tjejer med olika NPF-diagnoser

Av fri vilja – en utbildning och lärarhandledning om Sveriges sexualbrottslagstiftning
Brottsoffermyndigheten har tagit fram det webbaserade utbildningsmaterialet Av fri vilja som riktar sig till de som vill undervisa om sexualbrott, normer och frivillighet. Med hjälp av färdiga övningar och filmer får eleverna reflektera och diskutera var gränsen för frivilligt sex går. Utbildningsmaterialet är kopplat till ämnesplaner och kursplaner för grundskolans årskurs 7 till 9, gymnasieskolan, grundsärskolan och gymnasiesärskolan.

Anna-Karin Lundström, som var projektledare för uppdraget.

Antal anmälda: 244 personer

28 oktober: Samhällets stöd till personer med funktionsnedsättning som utsatts för våld i nära relationer

Under våren 2019 startades ett fyraårigt projekt vid Umeå universitet med syfte att bidra med kunskap om samhälleliga stödinsatser när personer med funktionsnedsättning utsätts för våld i nära relationer. I studien undersöks uppfattningar och erfarenheter hos personal inom organisationer som tillhandahåller stöd till kvinnor med funktionsnedsättning som utsatts för våld i nära relationer. Det genomfördes 18 djupintervjuer med personer som arbetar inom socialtjänsten, polisen, hälso- och sjukvården, kvinnojourer och Centrum mot

våld. Studien visar på att samordning och samarbete krävs för att tillhandahålla gott stöd för kvinnor med funktionsnedsättning som utsätts för våld i nära relation.

Fredinah Namatovu som leder projektet presenterar resultat av studien.

Samverkan inom Riva hinder

Några representanter från arbetsgruppen bakom Riva hinder berättar om vad de upplever har varit framgångsfaktorer för en hållbar samverkan om våld och utsatthet för personer med funktionsnedsättning utifrån sina olika roller och uppdrag. Förutom framgångsfaktorer kommer det även lyftas upp svårigheter i arbetet samt tankar om vad som behövs för det fortsatta arbetet.

Antal anmälda 350 personer

Sammanlagt: 898 anmälda personer

Observera dock både att många personer var anmälda till alla tre tillfällen, så det är inte 898 unika personer, och att vi vet att det på flera ställen satt flera och följde med föreläsningarna från samma arbetsplats/organisation.

Samtliga samarbetspartners önskar och vill fortsätta arbeta tillsammans för att påverka och förändra i frågor kring personer med funktionsnedsättning och utsatthet. Förslag finns att vi förutom den gemensamma insatsen Riva hinder bedriver ett arbete parallellt som lyfter frågan där vi kan använda varandras kompetenser.

Forskande föreläsningar

För några år sedan arrangerade Funktionsrätt Västerbotten lunchföreläsningar i samarbete med främst Centrum för funktionshinderforskning vid Umeå Universitet. Syftet med föreläsningarna är att utbilda oss själva men framför allt för myndigheter och allmänhet. Under 2019 har samma konstellation arbetat med en föreläsningsserie som startar 2020 under namnet forskande föreläsningar. Gästande forskare från hela landet besöker Västerbotten och kompetensutvecklar västerbottningarna. Vi samarbetar även med ABF Västerbotten i detta projekt. Under 2021 har detta forum pausats och startar igen under 2022.

Förstärkt primärvård för vuxna personer med medfödda och tidigt förvärvade funktionsnedsättningar

Under flera år har Funktionsrätt Västerbotten arbetat för att primärvården kompetens och förmåga gällande personer med medfödda och tidigt förvärvade funktionsnedsättningar ska ha en mer förberedd och kompetent primärvård att vända sig till. I nuläget arbetar Funktionsrätt Västerbotten med att bistå och bidra till denna utveckling. Under 2018 startade en hälsocentral i Umeå med denna inriktning och vi ska bidra med den unika kompetens våra föreningar har. Under 2021 har liknande hälsocentraler startats upp i Skellefteå och Lycksele. Projektet har avslutats under 2021 och inkluderats i Region Västerbottens ordinarie verksamhet. Denna form av hälsocentraler har varit mycket uppskattade av målgrupperna och en klok lösning på komplexa situationer.

Samverkansprojekt genom Funktionsrätt Västerbotten – Anhörigstöd i Västerbottens

Hjärnkraft Västerbotten och Neuroförbundet Västerbotten fick tillsammans beviljat samverkansstöd från styrelsen i enlighet med 2019 års budget på området anhöriga/närstående. Båda föreningarna arbetar med enskilt med dessa frågor och att främja

god hälsa på lika villkor. Idag upplever de avveckling och i bästa fall stagnation på området och syftet med projektet är att synliggöra kommuners och regions arbete på området. Hur ser organisationen ut? Vilket stödmaterial finns att tillgå? Vilket förhållningssätt primäras? Vidare önskar projektet genomföra kompetenshöjande insatser. Projektet har för avsikt att fortsätta och kommer inlämna en ansökan till Funktionsrätt Västerbottens styrelse. Då i utökad samarbete med två medlemmar.

Hälsopeppen

Funktionsrätt Västerbotten stöttar deltar aktivt i detta projekt som drivs av Livsmedicin och ska utveckla en hälsofrämjande modell för främst äldre personer med funktionsnedsättning. Modellen innehåller en kurs som varvar teori och gruppdiskussioner med prova-på aktiviteter i samarbete med lokala föreningar i Västerbotten. Till kursen ska det finnas en webbsida som kan fungera som digital mötesplats, kunskaps- och inspirationskälla. Syftet med Hälsopeppen är att främja psykisk och fysisk hälsa, öka delaktigheten i föreningslivet och bidra till att stärka deltagarnas sociala relationer. Pandemin har försvårat utförandet för Hälsopeppen och har under 2021 senare delar startat upp mer ordinarie verksamhet.

Skolor i Västerbotten

Under 2020 har styrelsen beslutat att vi riktar insatser mot skolor i länet. Planen är att vi, Funktionsrätt Västerbotten ska arbeta tillsammans med skolor i ämnet samhällsvetenskap under delar då undervisningen inriktar sig på demokrati och mänskliga rättigheter. Tanken med projektet är att våra utbildade informatörer är delaktiga i undervisningen och ger vår syn på rättigheter för funktionshindrade, patienter och anhöriga och vikten av demokrati för allas möjlighet till självständiga liv där rättigheter tillgodoses. På grund av pandemin under 2020 och 2021 har projektet pausats och återupptas när det är möjligt.

Hopp trots allt

Funktionsrätt Västerbotten är rådgivande i projektansökan och ska sköta dess ekonomi vid genomförandet. Projektet ska sprida rehabiliteringsmodellen hopp trots allt till fler diagnosgrupper med start inom bröstcancer och gyncancer och förväntas start i slutet på 2021 eller under 2022.

Rättigheterna är dina – Röster från Funktionsrättsrörelsen

Funktionsrätt Västerbotten har i samarbete med huvudmannen Rättighetscentrum i Västerbotten skrivit en projektansökan och skickat in till arvsfonden under 2021 och väntar besked under 2022. Syftet med projektet är att använda livsberättelser från människor med funktionsvariation vars rättigheter inte tillgodoses och kränks. Projektet önskar visa på djupen de tragiska sanningar som människor tvingas utstå och hur det påverkar dem i alla livets aspekter. Från ärrade självbilder till faktiska begränsningar som att inte ha möjlighet att bo med sin livspartner, besöka en restaurang eller genomföra den utbildning en drömmer om. Projektet ska resultera i en tankesmedja, en utställning genom Västerbottens museum och utbildningsmaterial. Vid beviljande startar projektet under 2022.

Stärkt samverkan för mänskliga rättigheter i Västerbotten

Funktionsrätt Västerbotten och Region Västerbotten har efter många års arbete från vår sida landat ibland annat en gemensam satsning i projektform för människorätten i Västerbotten. Projektet har fokus på samverkan, ledning och styrning för människorätt samt bidra och inspirera till fler satsningar. Projektet beviljades under 2021 och har påbörjats under årets sista kvartal. Projektet är tre år och leds av Kerstin Hamre från Region Västerbotten samt Martin

Vikgren från Funktionsrätt Västerbotten. Funktionsrätt Västerbottens representation i styrgruppen är Sophie Karlsson (ordförande), Sofie Edberg och Sven-Olov Edvinsson.

Funktionsrätt Västerbotten har påbörjat en process i samverkan med Region Västerbotten att söka 1:1-medel genom Region Västerbotten för att finansiera den stora ökningen av förfrågningar om vårt bidrag inom regionala utvecklig. Från folkhälsoarbete till rättvis skolgång för barn och unga. Vi har under många år sett en ökning av ideella engagemang och behöver även stärka upp vårt tjänstemannastöd för alla dessa medlemmar. Ansökan skickas in till Region Västerbotten för beslut under 2021. Projektet ska bli treårigt med fokus på tvärssektoriell samverkan och människorättsperspektiv under första året.

Funktionsrättsbyrån

Funktionsrätt Västerbotten har bistått i framtagandet av Funktionsrätt Sveriges projekt Funktionsrättbyrån som har likheter med vårt egna projekt för många år sedan med namnet Brukarstödscentra. Detta projekt har som huvudmål att genom stöd till individer inom juridiska ärenden också bygga upp en databas som blir ett starkt stöd i våra intressepolitiska ställningstaganden. Projektet har startats upp under 2021 och pågår i tre år.

Funktionalitet och institutionsvårdshistoria i Västerbotten

Referensgruppen

Referensgruppen är att det är en grupp med personer som intresserar sig för hur den här delen av historien skrivs och som kan hjälpa till att titta på projektet utifrån: Vrida och vända på projektets innehåll, ställa frågor, komma med idéer, synpunkter, bidra med nätverk samt vid intresse vara med att arrangera program eller genomföra andra saker.

Arbets sättet är ”underifrån och uppåt” och det är av största vikt av att förankra projektet hos personer/organisationer/rörelser/communities som bör vara med och skriva denna del av historien. Referensgruppen har träffats en gång i halvåret.

Fotoprojekt kring representation, gestaltning

Under året har Carola Hedmark, HRF, Jonas Bergstedt, Diabetesföreningen och Camilla Björnehall, Funktionsrätt Västerbotten tillsammans med Sofia Breimo, projektledare för Funktionalitet och institutionsvårdshistoria i Västerbotten och museets fotograf Petter Engman format syftet för fotoprojektet. Syftet är att öka representationen i vardagsrelaterade bilder. Bilder med personer med normbrytande funktionalitet ska bli en del av standardutbudet. Fokuset ligger på att fotografera aktiviteter och situationer som uppstår i vardagen för oss alla utan att kommentera funktionsnedsättningen. Personer med normbrytande funktionalitet ska kunna känna igen sig och vara representerad i det digitala gemensamma, offentliga rummet och i media. Bilderna ska sedan kunna användas som pressfoton, genrebilder i media och på hemsidor som alternativ till vårdrelaterade bilder. Planen var att ha en fysisk workshop om fototeknik under hösten men Coronarestriktioner tvingade oss att skjuta den på framtiden,

Gemensamma programpunkter

Littsöndag 23 mars 2021. Tillsammans med Västerbottens museum, ABF Umeåregionen och Funktionsrätt Umeå presenterade vi skådespelaren Kajsa Reike som digitalt läste högläsning ur barnbokserien Funisfamiljen av Anna Pella.

Inom Funktionalitet och institutionsvårdshistoria i Västerbotten har vi fått möjlighet att samarbeta med Folkrörelsearkivet i Västerbotten kring Funktionsrätt Västerbottens historia.

En praktikant hos arkivet tittade på vårt material som finns samlat hos dem och skapade en tidslinje som sträcker sig från samorganisationens bildande till idag. Tidslinjen kan ses som en digital utställning på Folkrörelsearkivets hemsida under Demokratiska arkivet.

Remissvar

I detta avsnitt redovisar vi de remissvar vi lämnat under aktuellt år. Remissvaren är ofta kopplade till en hel del internt samverkansarbete. Det förekommer ofta att remissvaret är kulmen av ett långt engagemang på området såväl internt som externt. Ett exempel på detta är en tre år lång process gällande RUS i samarbete med hela civilsamhället. Remissvaren i sin helhet hittar ni på vår hemsida eller genom att kontakta vårt kansli. Under 2021 har vi lämnat färre remissvar än vanligt med anledning av annat prioriterat arbete som uppbyggnad av projekt och samverkansstrukturer.

- Remissvar från Funktionsrätt Västerbotten gällande Hjälpmedel ombord buss.

Slutord

2021 var ett år då många spännande aktiviteter startade med projektet för stärkt människorätt i Västerbotten i spetsen. Ett samarbete med Region Västerbotten av det slaget är unikt och lovande för framtiden. Att stärka vårt läns förmåga att säkerställa människor rättigheter är absolut centralt för våra medlemmars och deras anhörigas liv men också för vår demokrati som helhet. Året har också präglats av att fler och fler efterfråga vår kunskap och erfarenhet på olika sätt och vi ser ett ökat intresse och förståelse för att inkludera de människor som berörs i samhällsförändringar. Trenden att arbeta mer i samverkan, såväl inom organisationer som över sektorsgränserna, är positiv och bidrar till ett mer jämlikt Västerbotten men också till att täppa igen de organisatoriska mellanrummen som skapar så många och allvarliga problem. Funktionsrätt Västerbotten har en nuvarande och framtida utmaning i att prioritera. Vart gör vi störst nytta för våra medlemmar? Hur ska vi arbeta intressepolitiskt effektivt och utifrån vår egen vision?

Vi ställde frågan om vad som är det bästa och viktigaste med Funktionsrätt till våra förtroendevalda och medlemmar i olika forum och det vanligaste svaret är samarbetet och möjligheten att ta sig an uppgifter och utmaningar tillsammans. Ibland handlar det om stora samlingar och ibland om endast två personer som hittar någon att hålla armkrok med i en fråga. Vi ser också att vi når snabbare och bättre resultat när vi arbetar tillsammans i såväl interna som externa engagemang. Det är därför vi lägger stora del av våra resurser på att ge medlemmarna och deras företrädare forum att samverka inom, att skapa plattformar med myndigheter att tillsammans förändra orätter eller förbättra en verksamhet och att påverka hela regionen till en mer human och demokratisk region som ser människan, dess medborgare, som den viktigaste resursen och något värt att investera i. Under de senaste åren har vi sett stora steg i rätt riktning gällande just detta med bland annat en Regional utvecklingsstrategi som lyfter demokratiska värderingar som avgörande och det civila samhällets egenvärde som okränkbart. Vi möts också av större förståelse för vad vi önskar uppnå och att det vi önskar inte är en utopi utan något möjligt om vi alla bara vill och följer den konvention om rättigheter vi har lovat att följa. Om alla är lagstiftning på riktigt och ger rättighetsbäraren just den rätt den bär på utan ifrågasättande kan vi nå ända fram. Alla människor ska ha likvärdiga möjligheter att leva goda liv.

Vi ser tyvärr inte att det blåser positiva vindar på alla nivåer i vårt län utan ser med oro på vissa kommunala ansvarsområden där medlemmars rätt kränks, där orimliga budgeteringar används som argument för frångång från konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar (Funktionsrättskonventionen), där diskriminerande utredningsförfarandena används och där kommunerna själva tror sig ha ett egenvärde som är viktigare än dess invånare. Kommunens värde bestäms av medborgarna och deras bedömning och upplevelse av deras egna liv, aldrig tvärt om.

Trots en pandemi som har omöjliggjort de så viktiga fysiska mötena oss alla emellan har vi hittat vägar att fortsätta vårt intressepolitiska arbete och det är styrelsen både tacksamma och imponerade av. Stort tack till alla er som lägger ned vardagskvällar, fikapauser och helger på att stärka vår demokrati! Vi ses ”IRL” 2022!

/Styrelsen